

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. kovo 15 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Artūro Driuko, Donato Šerno (kolegijos pirmininkas) ir Jūratės Varanaukaitės, susipažinusi su 2023 m. kovo 6 d. paduotu **atsakovių V. P. ir R. D.** kasaciniu skundu dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. gruodžio 29 d. nutarties peržiūrėjimo

nustatė:

Kauno apylinkės teismas 2022 m. birželio 23 d. sprendimu tenkino ieškovės UAB „Dorcas“ ieškinį ir atidalijo iš bendrosios dalinės nuosavybės žemės sklypą; teismas taip pat atmetė atsakovių priešieškinį dėl žemės sklypo naudojimosi tvarkos nustatymo.

Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2022 m. gruodžio 29 d. nutartimi paliko nepakeistą Kauno apylinkės teismo 2022 m. birželio 23 d. sprendimą.

Kasaciniu skundu atsakovės V. P. ir R. D. prašo panaikinti Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. gruodžio 29 d. nutartį ir Kauno apylinkės teismo 2022 m. birželio 23 d. sprendimą, ir priimti naują sprendimą, kuriuo ieškovės ieškinį atmesti, o atsakovių priešieškinį tenkinti.

Atsakovių kasacinis skundas grindžiamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais kasacijos pagrindais – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimu, turinčiu esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui, taip pat skundžiamame teismo sprendime (nutartyje) nukrypimu nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų ([CPK 346 straipsnio](#) 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais ([CPK 347 straipsnio](#) 1 dalies 3 punktas). Be to, [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą bylose, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Atsakovių kasaciniame skunde nurodomi tokie esminiai argumentai:

1. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai nespėdė dėl žemės sklypo atidalijimo natūra galimumo, nevertino, ar įmanoma atidalyti žemės sklypą natūra pagal ieškovei ir atsakovėms tenkančias dalis, taip pat pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išaiškinimus turėjo būti, bet nebuvo įrodinėjama, kodėl atsakovėms nesutinkant su kompensacija, būtinai turi būti taikomas išimtinis subsidiarus atidalijimo būdas – kompensacijos atsakovėms priteisimas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022-04-06 nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-77-916/2022](#)). Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išaiškinimus, prieš priteisiant kompensaciją, tai visų pirma turi būti sprendžiamas daikto atidalijimo natūra galimumas, net padarant atitinkamą (proporcingą) žalą daikto paskirčiai ir tik nesant galimybės atidalyti daikto natūra arba atidalijant natūra daiktą bus padaryta neproporcinga žala jo paskirčiai, atidalijamajam ar kitiems bendraturčiams gali būti priteisita kompensacija pinigais (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022-04-06 nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-77-916/2022](#)).
2. Atsakovėms pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai priteisė neteisėną kompensaciją, kuri neatitinka žemės sklypo atidalijamų dalių rinkos vertės. Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išaiškinimus, tai esminis reikalavimas, nustatant kompensaciją (jos dydį), kai taikomas išimtinis, įtvirtintas [CK 4.80 straipsnio](#) 2 dalyje, turto atidalijimo iš bendrosios dalinės nuosavybės būdas, – tam, kad ji būtų teisinga ir paprastai kompensacija gali būti pripažinta teisinga, jei ji atitinka daikto dalies rinkos vertę (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017-11-17 nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-416-969/2017](#); 2012-12-05 nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-544/2012](#); 2008-11-11 nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-466/2008](#)). Tuo tarpu pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai, vertindami atsakovėms priteistinos kompensacijos dydį, rėmėsi ieškovės lėšomis užsakyta privačia ataskaita, kuri neatspindi žemės sklypo tikrosios rinkos vertės, o sklypas įvertintas net 22,4 proc. mažesne suma nei pagal Nekilnojamojo turto registro duomenis.
3. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos, kad negalint daikto padalyti natūra, tokiu atveju gali būti nustatoma naudojimosi tuo daiktu tvarka (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2005-06-25 nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-354/2005](#), 2006-02-01 datos nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-85/2006](#); 2009-02-09 nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-21/2009](#); 2014-03-17 nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-149/2014](#)). Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai nevertino atsakovių siūlytos tvarkos pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nustatytus kriterijus ir neanalizavo galimybės nustatyti atsakovių siūlytą žemės sklypo naudojimo tvarką ir išspręsti bendraturčių ginčą būtent per šią tvarką.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamų teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliamą tokių teisės klausimų, kurie atitiktų [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismai netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo priėmimui. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu [CPK 346 straipsnio](#) 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakyti

priimti ([CPK 350 straipsnio](#) 2 dalies 3, 4 punktai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti D. P. už V. P. ir R. D. sumokėtą 150 (vieną šimtą penkiasdešimt) Eur žyminį mokestį 2023 m. vasario 24 d. AB Lietuvos pašto Kauno 44-ajame pašte.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Artūras Driukas

Donatas Šernas

Jūratė Varanauskaitė